

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 89. ANULU XVI.

Telegrafulu ese de doue ori pe septe-
mana : joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditur'a
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiulu prenumerati-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalteparti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru principiu si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratiile se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu, pentru
a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a
treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 31 Octomvre (12 Nov.) 1868.

La cestiunea nationalitatiloru.

In nrulu treculu amu amintitu forte pre scurtu
despre activitatea sectiuniloru dietali, cari se ocupau
tote cu proiectulu de lege despre egal'a indrepta-
tire a nationalitatiloru. Lupt'a a fostu in tote sec-
tiunile acuta *) deca si nu in tote de asemenea es-
tensiune. Ea (lupt'a) a duratu pana inclusiv in
5 Novembre, candu se decise cu rezultatulu, ca sec-
tiunea VI se abate dela proiectulu Kerkapoly Hor-
vath si la pro unerea lui Deak se va face unu
proiectu nou, despre care se crede ca va indetuli
pre nationalitati. Unu telegramu la „Albin'a“ spu-
ne si principiile adoptate la elaborarea noului pro-
iectu si adeca ca s'a primitu: „egal'a indrep-
tatiune a nationalitatii magiare, romane, slovace, serbe, nem-
tiesci, rutene si a limbiloru a-
cestor'a, suferindu aceste limbi
numai atat'a restringere incatu
e de necesitate neaperata pen-
tru cerculu de activitate alu u-
nei limbi centrale.“

Bucuri'a pentru rezultatulu acest'a este pentru
noi indoita. Odata pentru ca la acesta lupt'a au
participatu toti deputatii nostri nationali unanimu.
Toti s'au luptatu pentru delaturarea unui proiectu,
carele era cu totulu inconvenientu cu demnitatea
unei nationalitati cu vieti'a. De alta parte ne bu-
curamu pentru ca cu acesta ocaziune s'a doveditu,
ca clevele aruncate asup'a unoru deputati, ca aru
fi renegati si mai scie Ddieu ce, fura desarmate
prin impregiurarea cea eclatanta, ca tocmu din a-
cesti'a fura unii cei mai caldurosi operatori a-i
cauzei nostre. S'a doveditu deci ca pote fi ci-
ne-va loialu fatia cu guvernulu si totu odata dreptu
cu caus'a guvernatorulu si ca aceste amendoue in
interesulu statulu nu e de lipsa ca sa se eschida
un'a pre alt'a.

Ca sa aiba cetitorulu o idea despre cele in-
template in decursulu desbateriloru in sectiuni asup'a
proiectulu in cestiune vomu aminti de sectiunea
VI, unde Babesi si Puscariu discutara cu
focu si adusera tote argumentele principiale in cesti-
unea nationalitatiloru. Urm'a ni o arata rezultatulu
de mai susu, spre a carui deslusire trebuie sa a-
daugemu ca contrarii erau aci Deak, Simonyi,
s. a. ca acesti'a.

In sectiunea a VII s'a destinsu serbulu Mile-
tics spriginitu fiindu de Mocioni. Ambii vor-
bescu despre pretensiunile nationalitatiloru radimate
pre dreptu. Fiacare nationalitate are dreptu desever-
situ de a-si asigura existenti'a si a se desvolta.
Desvoltarea inse numai atunci e possibila, candu
principiulu statoritu se pune in lucrare cu tote con-
secutiunile sele. A face astfelu de pretensiuni este
identicu cu a sustiene onorea unei nationalitati. A-
duce de exemple Elveti'a si Belgiulu, unde inca esista
mai multe nationalitati in unu stat, fiacare cu limb'a
sea, cu tote aceste recunoste ca limb'a magiara
sa fia mijloculu de coherenti'a alu statulu. Pulsz-
ky dice ca in Ungari'a nu se pote face aplicatiune
cu cele ce se practica in Elveti'a si in Belgiu,
pentruca in Ungari'a suntu nationalitatile pre iritate
un'a a supra celelalte (?). Sasi aduca nationalitatile
aminte ca sub Bach inca a fostu pronuntiatu princi-
piulu egalei indreptatiri, inse si romanii si serbii
si altii a trebuitu sa se multiemasca cu cea ce li
s'a datu, ceea ce era nimic'a. Natiunea magiara
nu pote provoca sperantia cari nu se voru pute re-
alis'a; de alta parte nu se pune in cale nici unei'a
dintre nationalitati de a se desvolta.

*) In nrulu trecutu la locul respectivu e de a se
sterge cuventulu n. v. pag. 349 col. I. sir. 12 de
dinjosu. Red.

Aru fi tristu candu majoritatea dietei aru re-
cadé iera in erorea recunoscuta in sectiuni.

Cestiuni nepolitice.

Politic'a cea mare ne ocupa si pre noi incatu
abi'a ne remane tempu pentru cestiuni practice,
dara totu asi'a pline de urmari, inca pote mai mari de-
catu ale undulatiuniloru politice, cari suntu supuse
multoru schimbari.

Sub ochii nostri asi'a dicendu decurge demultu
tempu activitatea universitatii nationale din fun-
dulu regiu. Cestiuni diferite se vedu aci sulate,
din cari, din candu in candu, amu publicatu si noi
unele.

Este insa o nefericire pentru noi, ca suntemu
pre apatici catra lucruri, unde se cere ostenele pre
data, si ne place a vorbi multu si cu frase frumoase
de lucrurile cari suntu in departare seu cu totulu
afara de sfer'a posibilului. De aci urmza ca noi
„cernemu multu, dara la fragmentu nu mai ajun-
gemu.“

In tempulu de fatia insa, fiindu cerintile mai
multe, se cere si del noi mai multu. Se cere, ca
barbatii, ce-i avemu in corpuri reprezentative, sa fia
spriginiti de conlucrarea celei-lalte inteligenti'e prin
consultari, cari de o parte reprezentantiloru nostri
sa le dea materialu, din care sa-si ia ceea ce e
de trebuinta pentru implinirea misiunii lor; de
alta parte sa fia spriginiti prin organele nostre pu-
bliche. Mesur'a acesta din urma, aru ave pre lan-
ga folosulu, de a cunoste si cei de alte natiuni, cu
cari ne intalnimu in corpuri reprezentative, mai
bine dreptatea pretensiuniloru nostre si ea preten-
siunile aduse inainte acolo nu suntu nisce pareri
isolate de ale singurateciloru, si acea urmare sa-
lutaria, ca publiculu celu mare se desolve a cu-
noste si lipsele si drepturile sele si se invatia a-
poi a le si sprigini.

Deca cautamu in diuaristic'a nostra nu aflamu
mai nici o urma de o stare activitate. Tota greu-
tatea remane pre umerii a unui'a seu altui'a, si dela
puteri asi'a isolate avemu ierasi numai rezultate
isolate.

Amu disu ca in universitatea nationale a fun-
dulu regiu s'au sulate mai multe cestiuni; si
multiamita celoru trei deputati romani, ca dupa pu-
terile loru lucra in favorea poporulu, din care facu
parte.

Importanti'a unoru cestiuni ne indatorza insa
si pre noi a fi cu priveghiare asup'a celoru ce se
petrecu in universitate in modulu cum amu indigi-
tatu mai susu. Sa luamu d. e. numai un'a si in-
data la cea dintaiu privire vomu afla, ca merita ca
sa o semnalamu noi publiculu, dara merita si a-
tentiunea inteligenti'e nostre. Spre a o cunoste
publiculu in unu modu mai pre largu comunicamu
dupa „Sieb. Blätter“ unu articulu in tota estinderea,
sub titlulu intrebuintiatu de acea foia: „La fundarea
scoloru de agricultura.“

Asi'a dara eata o cestiune de interesu vitale
si pentru poporulu nostru.

Doue cercuri de idei ni se presentara, candu
cetramu acelu articulu. Unulu mai estinsu, dupa
care credemu ca este de necesitate imperativa, nu
numai in interesu nationalu, dara si in in-
teresulu practiculu alu binelui comunu, ca sa ne cu-
getamu mai seriosu la modurile, de a intemeia in-
stitute, in care sa damu poporulu nostru cunoscin-
tiile de lipsa in totu ce e spre desvoltarea puteriloru
spirituali si imultirea sciintieloru; cu deose-
bire insa cunoscitiile de lipsa la agricultura, la
industria si negociu — in limb'a propria. Noi
trebuie sa venimu la cunoscinti'a, ca pana
candu copiii nostri suntu siliti a invetia in institute

nemtiesci seu magiare, perdu o gramada de tempu,
pana sa aiba deplina cunoscinti'a limbii respective.
Acesta e impreunata totu deun'a cu pagub'a des-
voltarei spirituale; pre candu limbile de care aru
mai ave lipsa industriasiul si negociatorulu, aru
pute sa si le castige mai tardiu si succesive. Asi'a
vedemu ca facu si magiarii si sasi, cari facu.

A medita dara, a studia si a formula modalita-
tatea dupa carea sa ajungemu la institutele nostre
proprie, pentru ori ce ramu alu desvoltarei, este o
datoria a intregii nostre inteligenti'e dupa parerea
nostra, din tote partile. Se intielege de sine, ca ori
si in care parte se aru desbate asemenea cestiuni,
nu trebuie uitatu, ca planuri in aeru sa nu se faca;
ci trebuie cautatu ca pre langa scopulu, de care a-
re sa servesca unu institutu, sa fie cu putintia pune-
rea lui in lucrare si pastrarea lui in caracterulu in
care s'a intemeiatu.

Unu altu cercu de idei, ce ni se suscita cu o-
casiunea acest'a, este de natura mai locale. Acest'a
inse ne suscita resimtieminte se intielege mannicose,
pentruca vedemu, ca si astadi, candu se bucina asi'a
de tare vocea egalei indreptatiri, noi, cari suntemu de mii de ani mosteni pre-
pamentulu numitu fundu regescu, de jure
(dupa dreptu) egali cu ceilalti locuitori ai acestui
teritoriu; dealtminte in intielesu mai largu lo-
cuatori ai unei tiri, in carea se dice ca dela 1848
au incetatu tote privilegiile; trebuie sa vedemu a-
cea posomorita possibilitate, ca din averea comuna,
numai o parte de locuitorii fundulu regescu sa si
creeze si sustiena institute, pre candu cealalta par-
te, ca din gratia abi'a pote capata din aceea-si a-
vere cate o feremitura. Esemplu l'amu veditu in
anulu trecutu si presentu, candu adeca s'a fostu
cerutu cate 5000 fl. pentru gimnasiulu romanescu
din Brasiovu si pentru celu ungurescu din Orastie
si candu vedemu ca cu mare necasu s'a acorda
cate 3000 pentru fia care din aceste institute. *)
(E cunoscutu ca din averea fundulu regescu se
cheltuie cate 50,000 fl. pre anu pentru scolele sa-
sesci, incependu dela 1850 incoue.)

Acumu, mane poimane, vomu vedé, ca din ace-
ea-si avere se creeza institute de agricultura pen-
tru tinerii sasiloru.

Atragemu si asup'a acestei impregiurari mai
locale atentiunea inteligenti'e nostre cu atat'a mai
vertosu, cu catu in partile acestui teritoriu avemu
lipsa de scole comerciale si industriale, deca nu
vomu vrea se implesca negociulu ce se porta deja
de unu numeru insemnatu de romani, fara de care
tenuituri intregi aru fi locuite numai de proletari.

Fara de a prejudeca placerei cuiva de a se
ocupu cu politic'a, recomandamu asi'a dara cu totu adin-
sulu cestiunile aceste indigitate de noi si alte de felulu
acestor'a; caci altminte cautandu pururea numai
la orizonulu politice inalte, o putemu pati ca a-
celu astronomu, carele cautandu numai la stele a
cadiutu in gropa.

Eveneminte politice.

Sabiu, 30 Octomvre.

In diet'a Ungariei suntu doue cestiuni ce ca-
siuna greutate. Un'a, cea atatu de cunoscuta, a na-
tionalitatiloru si alt'a cea a delegatiunei. Acesta
din urma cuprinde intr'atata greutate, ca o parte
din delegatii dietei se declara, ca deca nu se va
introduce titlatur'a de „ministrii comoni“ in locu
de „ministri imperiali“, nu voru intra in delega-
tiune.

Ministeriulu de dincolo de Lait'a inca a avutu
grele dile in senatulu imperiale. In desbateru era

*) Dara ce sa te miri, candu colacuatorii sasi se incerca
si dreptulu de a bea apa alu denega.

legea pentru starea excepțională. La această face deputatul K u r a n d a o propunere ca starea excepțională are să iasă din valoare, în data ce senatul imperial o va afla nejustificabilă. Această propunere s'a respin-u cu 78 contra 76 voturi.

Majoritatea această de două voturi dovedește, ca pusețiunea ministeriului nu e tocmai de învidiat. Mai tare au ilustrat pusețiunea ministeriului însă cuventările cele iritate ale lui Skene, Schindler și alții, cari și-aveau îndreptate ascuțiturile asupra ministeriului.

Unu nou pericolu se pregătește în legea de înarmare. Opozițiunea, se dice, ca în punctulu această va fi mare, și se afirmă de mai multe părți ca deca va cadé această lege, atunci a caduțu și ministeriulu.

Unu ce caracteristicu s'a intemplat în ședința senatului din 6 Noemvre n. Preotulu G r e u t e r, cunoscutu de ultramontanu, mare aduse totă cas'a deputatiloru în o emoțiune ne mai pomenită în acestu corpu reprezentativu. Greuter și exprimă indignatiunea asupra licenței diuaristice, înaintea cărei numai e nimică stimabilă și dise: „In diuariele de Vien'a nu se mai vorbesce de regin'a Isabell'a, ci numai de d o m n 'a Isabel'a și regimului încă i pare bine, ca nu se vorbesce de ja de un d o m n u Franciscu Iosifu.“ Indignatiunea asupra acestui scandalu s'a manifestatu prin strigate la ordine; iera stang'a a statu departe de sal'a ședințelor, până cându lui Greuter nu i s'a denegatu cuventulu. Cu tôte aceste pericolulu amintitu de mai susu nu e delaturatu și ministeriulu e ga'ta a demissionă, deca va cadé legea de înarmare.

Coventarea regelui Prussiei e foarte pacifica. Ea se reține mai numai la federațiunea nordică. Purțarea această a regelui prussianu o esplica unu numai de unu planu ascuns; diuariele oficiose a le Franciei se grabescu a-i da esplicațiunile cele mai liniștitoare.

Diu'a de 2 Noemvre, în carea biseric'a latină face pomenire pentru toti mortii, a fostu o buna ocaziune pentru demonstrațiuni. Republicanii franceși au alergatu la cimiterii și au pusu ununi pre mormintulu lui C a v a i g n a c, vestitu generalu republicanu, și caduțu victima lovirei de statu din Franci'a. Demostratiunile a decursu în linișce. Neci omenii politiei nici militi'a, carea era asediată în apropiere pentru susținerea ordinei nu a avut lipsa sa pasișca, că sa aresteze pre cineva.

Scirile din orientu par a se fi asediatu pre unu momentu. E această linișce adevărată seu numai linișcea înaintea unei furtune? Tempulu ne va arată. Destulu ca afara de polemiile iritate între diuarie, fapte nu avem de a înregistră decâtu ca ministrulu Presedinte din Romani'a, Nicolau G o l e s c u, respunde la harthi'a lui Ali pasia, ce o îndreptase această către Principele domnitoriu (și pre carea o reproducem și noi). Responsulu e o respingere a învinuirilor, ce i se facuse Romani'e de Ali pasia. De însemnatu e ca ministrulu Goleșcu adresă harthi'a sea lui Savfet pasia, ministrulu de externe dara nu lui Ali pasia. Prin această se da de întielesu, ca guvernulu romanescu se privesce pre sine de guvernulu unui statu suverenu, dara nu dupa cum lu vră a lu umil' guvernulurcescu, trecându alaturea de guvernulu romanescu și adresându dea dreptulu Domnitoriului.

Din America de nordu aflămu ca s'a alesu cu mare majoritate generalulu G r a n t de presedinte a statelor nordamericane.

Unu tel. alu H. Zig. ne aduce dela Diet'a Ungariei scirea, „ca membri delegatiunei, cari facu parte din opozițiune, și depunu mandatele de delegati.“

„Majest. Sea Regele a calatoritu eri sera (9 Noemv.) la Vien'a.“

„Fóia oficială publică unu cerculariu îndreptatu către tôte jurisdicțiunile, prin care cerculariu, deca va face trebuința, fiindu securitatea publică amenințată, sa se introduca tribunale statarie.“

Post'a din urma ne aduce sciri și despre prelucrarea proiectului naționalităților. Schimbarea privesce mai cu sēma siēse §§. În proiectulu celu nou se spunu numai casurile, în cari limba magiara va fi obligatoriă că limba oficială — În secțiunea a șeptea și acum se dice ca a fostu discuțiune vișoroșă, Romani'i și serbi'i au parasit'o. Rannicher (sasu din Transilvani'a) a precisatu punctulu de manecare alu sasiloru și pretinde ca pentru Transilvani'a sa se normeze perfect'a egală îndreptățire

a limbiloru țerei (romanesce, nemțiesce, unguresce), R a n n i c h e r fu spriginitu de T i s z 'a, înse nu a pututu reesi. Sesi'i încă au decisu unanimu, a se abține dela votu.

O provocare către popórele orientulu publică „Osten“, subsemnată de comitatulu centralu alu confederațiunei orientulu, care sasi aiba resiedința în Bucuresci. În această provoca pre popóre a se luptă pentru viitorulu lor; mai anteu înse sa caute, că prin lucru și cultura sa și adune mijlocele pentru edificiu celu nou.

Diet'a Ungariei.

Ședința din 4 Novembre. Dep. Ales. T ö r ö k interpelēze pre ministrulu de comunicațiune, care de cugetu regimulu, sa zidēca lini'a drumulu de feru în Nordulu Ungariei în direcțiune către Oderberg'a și sa astērna dietei încă în decurgerea sesiunei acestei, proiectulu de lege în privința această. Secretariulu de statu Hollán respunde, ca se facu de ja prelucrări pentru lini'a din cestiune, și proiectulu de lege încă se va asterne în decurgerea sesiunei acestei'a.

Jul. Kanz cetesce că referinte raportulu comisiunei financiale despre budgetulu ministeriului de justitiă pre an. 1869. În această se cere o suma mai mare cu 86,623 fl. decâtu în anulu trecut; și această se cere pentru ameliorarea edificieloru corecionali. Pentru spese extraordinarie se ceru 10,000 fl. pentru spesele codificatiunei, și 20,000 se ceru pentru zidirea unei curie regia. — Dupa acestea se publică legea sancționată de Maj. Sea, privitoare la stergerea decimeii vinului.

Se pune la ordinea dilei proiectulu de lege în privința drumulu de feru Aradu—Timisió'a. La dezbaterea generală vorbesce mai întâiu N i c o l i c i u pentru proiectu, aflându lini'a din cestiune de momentósa atâtu pentru interesele comunicațiunei, câtu și din punctu de vedere strategicu. G u b o d y e pentru votulu separatu alu despărțimentulu alu nóuelea, carele dice, ca lini'a această nu merita nici o considerațiune.

Kol. T i s z 'a se dechiara în contr'a liniei Aradu—Timisió'a.

Cont. Ed. Károly numai atuci s'aru putea dechiară pentru proiectu, deca aru primí respunsu mulțimitoriu dela regimulu la întrebarea, ca fi-va lini'a Aradu—Timisió'a o parte suplinitóriă a drumulu de feru, care léga Timisió'a cu Orsióv'a, și ca este vre-unu prospectu pentru cladiria unui dromu de feru dela „Turnulu rosu“ până la Bucuresci. Dupa ce mai vorbira în cestiunea această A. Trefort și Berczenzy, și dupa unele observări din partea dep. Kiss și a secretariului de statu Hollán se incheia dezbaterea generală și la votisare se primesce prin majoritate proiectulu de lege privitoriu la drumulu de feru Aradu—Timisió'a.

La dezbaterea specială se ivira numai două momente mai însemnate, dintre care unulu au fostu §. 7. alu documentulu de concessiune, carele cu invoierea regimulu se modifica într'acolo, ca cautiunea de 300,000 fl. ce o deponu iutrepindietorii, sa nu se plătesca îndareptu fără numai dupa finirea și esaminarea cladiriloru. Eara la §. 2 alu proiectulu de lege face Nicoliciu unu amendamentu, carele însă nu se primesce.

Cetirea de a trei'a óra a proiectulu de lege precumu și votarea despre primirea lui definitivă se lasa pre ședința viitoare. În fine dechiara presedintele, ca va insciință pre membrii delegatiunei, care sau alesu în anulu trecut, despre diu'a, în carea au sa se adune la sesiune, și cu acestea se incheia ședința.

Ședința din 6 Novembre. Dupa autentificarea protocolulu interpelēza Makray pre ministrulu de comunicațiune pre basea unei requisitiuni îndreptate către elu din partea mai multoru comitate, marginite cu Tranni'a, ca pentru ce nu se preda drumulu de feru Aradu—Alb'a—Julia comericiului. Hollán respunde în numele regimulu, ca dromulu acest'a aru fi fostu sa se predea comericiului încă în 18 Augustu a. c.; însă nu s'au intemplat din cauza ca prelucrările s'au făcutu într'unu modu pré defectuosu, și trebuiescu emendate.

Se cetesce raportulu comisiunei pentru reformarea ordinei de casa.

Colomanu Ghiczy luându cuventulu, aduce o propunere în caus'a delegatiunei, conchiamate pre 12 Novembre 1868, subscrisă de mai multi mem-

brii dietali. Dupa cetirea acestei propuneri, ar ta vorbitorulu, ca, încă în decurgerea anulu acestui'a s'aru fi vatematu articolulu XII din an. 1867, prin aceea, ca ministrii comuni au primitu titulu de „ministeriulu imperialu“ carea nu se unesce cu legea această nici cu independința Ungariei. În fine propune, că sa decida cas'a, ca nu va lasă pre membrii sei, care suntu alesi în delegatiune, sa si continue activitatea, până cânde nu se va satisface pre deplinu otaririloru articolulu XII din a. 1867. — Propunerea această se va tipari

Dupa unele observări din partea dep: Bucoviciu și a dep. Gajzágó, se cetesce a trei'a óra proiectulu de lege despre drumulu de feru Aradu—Timisió'a, și cu acestea se incheia ședința.

Ședința din 7. Novembre. Dupa încurgerea unoru petitiuni neesentiale presentēza dep. D o b r a n z k y o propunere de cuprinsulu acela, ca sa se aduca decisiunea, că ministrulu de culte sa aduca unu proiectu de lege privitoriu la convocarea unui congressu a creștiniloru de confesiunea greco-catolică de limba rusēscă și română.

Ministrulu de finantia L o n y a y presentēza unu proiectu de lege în caus'a acciselor pentru vinu și carne, și unulu privitoriu la darea personală.

Greg. S i m a y reflectēza la o interpelațiune, ce o au facutu de ja mai înainte către Ministrulu de finantia, privitor la vam'a, ce se plătesce la poduri și drumuri prin unele locuri în Tranni'a. În fine se pune propunerea lui G h y z y la ordinea dilei pre ședința viitoare, și se incheia ședința.

Despre înființarea școliloru de agricultură.

Cu decisiunea din 18 Fauru a. c. au adusu confusulu universității sasesci unu proiectu pentru înființarea școliloru de agricultură, carele s'au asternutu singurateciloru părți ale publiculu spre preconsultare și decisiune. Universitatea, cunoscendu folosurle acestui proiectu pre câmpulu agriculturii, l'au spriginitu.

Cercurile însă erau de deosebite pareri în privința proiectulu acestui'a.

Brasiovulu credea, ca scopulu se póte ajunge mai bine prin stipendii și prin invetatori, cari sa calatorēscă din locu în locu; alți însă erau de parere, ca sa se înființeze școli anumite. Cei mai multi nu se puteau invoi cu proiectulu universității, carele propune, că sa se înființeze 5 școli cu o dotațiune anuală de 1200 fl. Mediasivulu vrea, că sa se otarēscă 20,000 fl. spre scopulu acest'a, Oresci'a e de parere, ca suntu de ajunsu 10,000, Sebesivulu propune, sa se înființeze trei școli cu spesele de lipsa. Prin urmare proiectulu nu se mai putu întrebuintă de basa. Pentru aceea asterne dep. Theil în ședința din 6 Nov. unu altu proiectu, pre care i-lu schitiămu în cele următoare:

Pentru perfectiunarea cultivării pământulu și înaintarea invetiamentulu agronomicu se înființēza, respective subventiunēza de universitatea națiunei sasesci trei institute de agronomia și anume unulu pentru cercurile: Sabiului, Sighisiórei, Mediasivulu, Sebesivulu, Cincului-mare, Cohalmulu, . . . Oresciiei și Nocrichiului, alu doilea pentru districtulu Brasiovulu, și alu treilea pentru districtulu Bistriței.

Institutulu agronomicu pentru cercurile Sabiului, Sighisiórei, Mediasivulu, Sebesivulu, Cohalmulu, Cincului-mare etc. sta sub suprainspectiunea și conducerea universității, capeta din averea națională o dotațiune anuală de 6000 fl., care, începudu dela 1 Ianuaru 1869, au de a se pune totu-deun'a în bugetulu caseloru naționale

Personalulu invetatoriloru consta dintr'unu directoru cu 1200 fl., unu invetatoriu primariu cu 800 fl., unulu secundariu cu 700 fl. și unu invetatoriu adjutantu cu funcțiunile unui ingriitoriu de economiă, cu léfa de 600 fl. preanu.

Acesti'a se voru denumi, în urm'a concursulu, prin universitate, și au de a documentă, ca suntu barbati de specialitatea receruta.

La începutu se voru primí numai 30 de elevi; și acesti'a se primescu prin universitatea națională în urm'a propuneri din partea reprezentatiuniloru cercuali, 15 elevi capata din dotațiune câte unu stipendiu anualu decate 100 fl., și aplacidarea acestoru stipendii i compete universității. Didactru (banii școlii) se plătesce 12 fl. pre anu; dispensarea dela plățirea didactrulu i compete universi-

tării. Că să se pōta împărtași invetiamentul în modu practicu, să se castige sēu să se ia în arenda o realitate potrivita că unu câmpu de deprinderi practice.

Din prisosintia productelor acestei realități să se procure uneltele invetiamentului, sēu preste totu să se întrebuinteze spre folosul institutului.

Districtulu Brasiovului și alu Bistriței capeta pentru înfiintarea institutelor agronomice unu ajutoriu anualu de câte 2000 fl. din averea nationala. Arangiarea din launtru precum și loculu, unde să se radice acestea institute, se lasa în chipsuirea reprezentatiunilor districtuale, asemenea și dreptulu de suprainspectiune.

Că să pōta pretinde aceste districte ajutoriulu amintitu, trebuie să arate, că planulu invetiamentului cuprinde în sine următoarele obiecte: specialitățile agronomice (sciintia despre productiunea animalelor și plantelor, sciintia despre bōtele vitelor și vindecarea acelor'a, despre purtarea economiei și despre contoria, chemia agriculturii, instruarea practica despre lucrurile ce vinu înainte la purtarea agronomiei și invetiarea lor în modu practicu) și specialitățile auxiliare (ajutătoare) (computu, geometria și desemnu cu circinulu, sciintia despre zidirea agronomică și desemnulu masinelor, sciintia naturala, istoria universală, geografia, limba germana, ungeresca și româna). Invetiamentul să se predea de invetiatori esaminati, și institutul să aiba spre dispozițiune unu complexu de pamenturi potrivitu, unde au a se face încercări și deprinderi practice.

Institutele acestea de invetiamentu sunt independenti.

În casu, cându vreunulu din districtele acestea nu aru pretinde ajutoriulu, atunci cade acēst'a (ajutoriulu) la dotatiunea scōlorulu, care au de a se înfiintă gentru districtele Săbiului, Sigisioarei etc., și districtulu respectivu se va primi în complexulu cercurilor acestor'a.

Universitatea se însciintiază totudeun'a despre conducerea și purtarea institutului și priveghiaza, că subvențiunea să se întrebuinteze amesuratu statutului; iēra cându nu s'arū întrebuintia amesuratu statutului, atunci pōte urmā detragerea subvențiunei.

În privintia institutelor agronomice, care au de a se înfiintă în cercurile Săbiului, Sigisioarei, Sebesiului etc. sau propusu următoarele decisiuni normative: Numai decātu să se scrie concursulu pentru stătiunea de directoru, eara denumirea să urmeze celu multu până în 1. Iunie 1869. Directorulu are să astērna universității celu multu în timpu de 2. luni dela denumirea sea proiectulu planului de invetiamentu și a arangiării interne a institutului.

Universitatea are să alēga indata unu comitetu de trei inși pentru căstigarea unu pamentu, pre care să se face probele practice, și pentru alegerea loculu, unde să se înfiinteze institutul.

Comitetulu acēst'a — carele nu are să constea tocmai din membrii universității, și carele în timpulu acēl'a, câtu va durā funcțiunea lui, va primi unu diurnu de 5 fl., — e imputernicitu, de a negociā cu proprietarii realităților respective; înse nu pōte decide fără universitate, cărei'a are să i astērna opiniunea sea celu multu până în 24 Aprilie 1869. Institutulu se deschide în 1 Novembre a anului viitoriu. —

Pentru desele afaceri ale economilor nostri de tōta class'a cu Romani'a ne aflāmu indemnati a reproduce și noi dupa „Federatiunea“ următoarea:

Conventiune Postale.

între Roman'a și Austri'a.

(Traducere din testulu francezu).

Guvernulu Maiestății Sele Imperiale și regesci Apostolice și Guvernulu Altetiei Sele Serenissime, Principelui domnitoriu alu Principatelor-unite.

Dorindu a regulā servitiulu corespondinței între staturile respective prin una conventiune postale, au numitu spre acēstu scopu că plenipotentiaru ai lor pre cei subsemnati, cari au statoritu articlii urmatori:

Art. 1. Între administratiunile Postelor din cele două teritorii ale Maiestății Sele și Regesci Apostolice de una parte, iēra de alta parte între administratiunea postelor din Principatele-unite, subsiste unu schimb periodic și regulat de epistole, de mustre, de marfe și de totu felulu de

tipariture, precum și de articlii pentru post'a de sarcine (Fabrpost), cari se tragu din tierile respective, sēu provinu din tierile, căroro administratiunile contractante s'arū servescu sēu aru pōte servi că mijlocitōrie.

Art. 2. Acēstu schimb se va efectua prin servitiurile statorite, sēu cari sunt a se statoru între teritiile tieriloru contractante, pre dr murile următoare: adeca:

- 1) Între Sinutiulu-de-josu și Mihaileni;
- 2) Între Suciava și Folticeni prin Nemerici;
- 3) Între Soós-Mező (Poian'a-Serata) și Aiudu prin Filipesci;
- 4) Între Brasiovu și Bucuresci prin Timisiulu de susu și Predealu;
- 5) Între Săbiu și Rimnicu prin Turnulu-Rosiu și Caneni;
- 6) Între Orsiov'a și Turnu-Severinu prin Veraciiov'a;
- 7) Între porturile Dunarei prin mijlocitōriele, de cari dispoșu sēu voru pōte dispune în viitoriu administratiunile contractante, pentru schimbulu trimiteriloru postali între acēste porturi, precum și cu interiorulu tieriloru contractante, cu Turci'a și cu porturile din Levante.

Art. 3. Dacă administratiunile Postelor contractante aru judecă de folosu, a înfiintă unu servitiu de posta pentru schimbulu imprumutatu alu corespondințelor și alu obiectelor pentru post'a de sarcine înca și în alte directiuni, decātu cele menționate în articulu precedentu, ele voru pōte a le organiza după ce se voru fi convoitu de ambe părțile în privintia acēst'a.

Art. 4. Numerulu și organizatiunea servitiilor de posta pre drumurile indicate în art. 2, precum și orele de plecare și de sosiri a le curieriloru, se voru regulā prin una convoire imprumutata între administratiunile respective conformu recerintieriloru servitiului.

Art. 5. Fia-care administratiune va suportă spesele transportului pre teritoriulu seu propriu.

Cu tōte acestea, dacă administratiunile contractante ar' aflā de bine, a tractā cu acēl'a-si întreprinditoriu pentru mergerea și rentōrcerea între burourile frontarielor, ele voru suportă spesele în proporțiunea cu distanț'a percursa pre teritiile respective.

Art. 6. Spesele transportului pre Dunare pentru tramiterile postali, schimbate între administratiunile contractante, voru fi suportate prin administratiunile postelor din ambele teritorii ale Maiestății Sele Imperiale și Regesci Apostolice, până la Orsiov'a; iēra dincolo de Orsiov'a voru trece în socotēl'a administratiunii postelor din Principatele-unite. — Dacă comunicatiunea între porturile o-puse (Giurgiu și Ruscicu, Vidinu și Calafatu, etc.) se va întimplā prin alte mijlocitōrie decātu prin năile de vaporu, spesele voru fi suportate în diumetate prin administratiunile contractante.

Art. 7. Administratiunile contractante voru desemnā prin una convoire imprumutata burourile, prin cari va trebui să se mijlocitōrească schimbulu scrisoriloru închise și alu obiectelor pentru post'a de sarcine.

Ele se obliga a efectua transportulu obiectelor tramise prin posta, internatiionali sēu a celoru de transitu, prin mijlocitōriele cele mai rapedi, de cari voru pōte dispune.

Ele voru gafu și-si voru împarțesi imprumutatu tabelele pentru manipuliunea, ce va fi a se întrebuintia cu privire la comunicatiunea postelor.

Art. 8. Se voru spedā cu post'a pentru scrisori: Epistolele fără valōre dechiarata, mustrele de marfa, diurnalele și ori-ce tipariture.

Greutatea epistoleloru, mustrelor și tiparituriloru nu va pōte să trecā preste 15 loti (250 drame).

Se voru spedā cu post'a pentru sarcine (Fabrpost): epistolele cu dechiaratiune de valōre, saculetii cu bani, și pachetele (teancuri) cu sēu fără dechiaratiune de valōre.

Art. 9. Francarea epistoleloru ordinarie, adeca celoru nerecomandate și fără valōre dechiarata, cari voru fi spedate din un'a dintre tierile contractante în ceea-lalta, este facultativa.

Tramititoriu voru pōte, după placu, să solvēsca portulu înainte până la locul destinațiunei, sēu a-lu lasā în socotēl'a destinatariloru.

Art. 10. Portulu care va fi de percipiatu în cele două teritorii ale Maiestății Sele Imperiale și

Regesci Apostolice se statorosce, precum urmēza:

1) Pentru ori-ce epistola simpla francata destinata pentru Principatele-unite, 10 cruceri austriaci;

2) Pentru ori-ce epistola simpla nefrancata provenitōria din Principatele unite, 20 cruceri.

Asiderea, portulu care va fi de percipiatu în Principatele-unite se statorosce asiē:

1) Pentru ori-ce epistola simpla francata destinata pentru cele două teritorii ale Maiestății Sele Imperiale și Regesci Apostolice, 25 bani;

2) Pentru ori-ce epistola simpla nefrancata provenitōria din ambele teritorii ale Maiestății Sele Imperiale și Regesci Apostolice, 50 bani.

Art. 11. Prin una exceptiune cu privire la dispozițiunile articulu precedentu, tacs'a simpla a epistoleloru provenitōrie din Principatele-unite destinate pentru Bucovin'a, pentru districtele Bistriței și Naseudului, pentru districtele limitrofe până la riulu Muresiu și pentru partea frontarielor militare în atingere cu Principatele-unite până la Moldov'a. Nou'a și viceversa, se reduce: la 5 cruceri (15 bani) în casu de francare; iēra în casu de nefrancare la 10 cruceri (25 bani).

Art. 12. Voru fi considerate că epistole simple acelea, a căroro greutate nu trece preste unu lotu, cându voru fi spedate din cele două teritorii ale Maiestății Sele Imperiale și Regesci Apostolice în Principatele-Unite, și a căroro greutate nu trece preste 15 grame, decātu voru fi spedate din Principatele-Unite în cele două teritorii ale Maiestății Sele Imperiale și Regesci Apostolice.

Dela unu lotu în susu (15 grame în susu) se solvesce pentru fia-care lotu (15 grame) portulu simplu.

Art. 13. Administratiunile postelor din cele două teritorii ale Maiestății Sele Imperiale și Regesci Apostolice voru solvi administratiunii postelor Principatele-Unite pentru epistolele francate destinate pentru Principatele-Unite 4 cruceri, și pentru epistolele nefrancate din Principatele-unite 8 cruceri dela fia-care portu simplu.

Administratiunea postelor din Principatele-Unite va solvi administratiunea postelor susu dese pentru epistolele francate destinate pentru teritiile susu dese 6 cruceri (15 bani), și pentru epistolele nefrancate provenitōrie din teritiile pomenite 12 cruceri (30 bani) dela fia-care portu simplu.

Veniturile tacselor exceptionali, cari sunt a se percipiā în puterea articulu 11. voru remanē pre deplinu în folosulu administratiunii, care va fi percipiatu acēste tacsē.

Art. 14. Epistolele recomandate voru pōte fi spedate din un'a dintre tierile contractante în ceea-lalta și după putintia, în alte tieri, căroro administratiunile contractante s'arū servescu sēu voru pōte servi de mijlocitōrie.

Portulu epistoleloru recomandate va fi a se solvi totu-dēun'a înainte până la locul destinațiunei.

Fia-care epistola recomandata, adresata din un'a dintre tierile contractante în ceea-lalta, va suportā la plecare, preste tacs'a ce este a se aplicā la o epistola ordinaria, francata, de aceea-si greutate, o tacsă defipta de 10 cruceri sēu 25 bani după împregiurāri.

Acēst'a tacsă defipta va remanē în folosulu oficiului de espeditura.

Mustrele de marfe și tipariturele de ori-ce natura recomandate, adresate din un'a dintre tierile contractante în ceea-lalta, voru suportā preste tacs'a moderata, statorita prin articulu 17, tacs'a defipta mai în susu, și voru fi tratate în ori-ce alta privintia că epistole recomandate. — Epistolele recomandate nu voru pōte admite nici o dechiaratiune de valōre.

Tramititoriu a ori-ce obiectu recomandatu va pōte cere în momentul depuneri obiectulu că să i se deē însciintiare despre primirea obiectulu prin destinatariu.

În casulu acēst'a, elu va solvi înainte pentru portulu însciintierea o tacsă uniforma de 10 cruceri sēu 24 bani, după împregiurāri.

Acēst'a tacsă uniforma va remanea în folosulu oficiului de espeditura.

Art. 15. Scrisorile de rechematiuni, adresate la cererea tramititoriuului din un'a dintre tierile contractante în ceea-lalta, voru trebui să fia francate prin raspunderea unei tacsē de 10 cruceri

(24 bani), deca tramitatoriului n'a solvit o incintare de primire.

Acesta taxa va remane in folosul administratiunii, carea o a percipiati.

Deca rechiamatiunea va proveni in sa din ce-va vina a postei, rechiamatoriului va ave dreptulu a cere refuiera tacsei s'nsu dise.

Art. 16. In casulu candu ce-va obiectu recomandat, espedatu din un'a dintre tierile contractante in ceea-lalta, s'aru perde din vin'a vre-unui deregatoriu alu posteloru, administratiunea contractande, pre alu careia teritoriu se va fi intemptu perderea, va solvi tramitatoriului o desdauare de 20 florini (50 lei n.) in terminulu de doue luni dela diura rechiamatiunii.

Dreptulu de a rechiamá espira dupa diece luni dela diura tram terei epistolei.

Dupa espirarea acestui terminu, rechiamatoriulu nu va ave dreptu la nici o desdauare.

Art. 17. Mustrele de marfe si tipaturile cu corectiuni tipografice, precum si manuscrisete alaturate cátra acestea si relative la densele, jurnalele, gazetele, opurile periodice, cártile brosiurate séu legate, brosiurele, papirele de musica, catalógele, prospectele, anunciurile, pretiurile curente, etc. tiparite, litografate séu metalografate, spedate din un'a dintre tierile contractante in ceea-lalta, au a fi francate pána la locul detinatiunii prin respunderea unei tacse de 2 cruceri, respective de 5 bani cáte la 2 1/2 loti (40 grame) séu fractiunea acestei greutáti. (Va urmá).

Varietáti.

** Astadi la 10 óre inainte de amédi se incepe festivitaea instalatiunii superintendentului evangeliciloru, cárei va urmá apoi sinodulu generale.

** Prelungirea sesiunii. S'a vorbitu despre impregiurarea, ca diet'a presenta a Ungariei sa prelungésca mandatulu deputatoru. Am impartasitu cá o notitia scirea acést'a, si fára de ai da o importantia. Inse trebuie ca este ceva din acestu lucrú, pentruca sói'a stángei din centru „Hazánk“, in numerulu dela 6. Noemyre, afla de lipsa a scrie unu articulu de orientare, in carele afirma, ca guvernulu are cugetu a asterne o lege noua electorale, dupa carea durat'a unei sesiuni sa fia de cincini ani. Scirea dice ca s'a afirmatu din parte oficiósa si are temere mentiunatu diuvariu, ca regimulu póte ave intentiune seriósa de a mai face o stirbatura in constitutiune. „H.“ spune mai departe, ca foile oficióse a inceputu a pregati opiniunea publica pentru prelungirea sesiunii: Arata ca in tierile civilisate se straduiescu ómenii a scurtá cátu se póte durat'a unei sesiuni: odata pentruca sa se póte corpulu legislativu improspetá mercu cu elemente de principii noue, de alta parte, prin siederea pré multa pré la dieta sa nu fia barbatii respectivi impédcati premultu dela afacerile loru private. Cáci, deduce mai departe in tipulu acest'a, acusi nu se voru aflá candidati decátu din barbatii de acei'a, de cari sa aiba de scopu a splotá m ndatulu de deputatu pentru scopuri private.

Incheia ca majoritatea unei diete trebuie sa consimta cu natiunea, pentru ca numai in tipulu acest'a se póte incungiuará abaterea alesului dela parerile alegatoriloru; prelungirea sesiunii aru stirbá constitutiunea si aru deschide calea la consecintie reactionarie.

** („Tesaurulu de monuminte istorice,“) acést'a publicatiune interesanta, redigiata de celebrulu nostru istoricu dlu A. Pariu Ilarianu, va reaparé cátu mai curendu. Tragemu atentiunea cetitoriloru nostri a supra acestei scrieri, care tinde cu atát'a demnitate a implé o lacuna pré insemnata in literatur'a nostra. In ultimii numeri ai „Tesaurulu“ s'a publicatu o multime de documinte pretióse relative la marele miscamentu nationalu de sub Horia si Closca. Allámu, ca in brosiurele urmátorie aceste publicatiuni se voru continuá. „Fam.“

** Resunetu la proiectulu ministeriului de culte pentru organizatiunea scóloru poporali. In 23. Iuniu a. c. a ascernutu Esc. Sa ministrulu de cultu inaintea dietei unu proiectu de lege pentru organizarea scóloru poporali. Acestu proiectu are de scopu redicarea de scoli fára caracteru confesionalu si de atari, cu cari sa nu póta concurá scólele conf. Din asta cauza congresulu rom. gr. or. a facatu unu concludu prin care impoteresce pre Esc. Sa. Metropolitulu a face toti pasii „pentru impiedcarea primirei si punerei in lucrare a acelu proiectulu prin dieta s'a decisu ca prin o comisiune

sa se asculte parerile confesionaloru Presiedentele comis. a recercatu pre Maritele ordinariate se desemneze barbatii de a specialitate, cari au a-si da parerea in numele confesiei. Venerabilulu ordinariatu gr. cat. din Gherla a desemnatu pre unu prof. gim. in person'a dl. O. Baritiu. Scrisórea indreptata cátra acestu domnu adatu ansa la tienerea unei conferintie, care a decisu, ca nu recunósce pre atari individi de reprezentanti ai confesiei, ci numai sinodulu diecesanu, pentru aceea e recercatu Reverendiss. d. Vicariu si presiedele conferintiei se fica toti pasii la Marit. Ordinariatu pentru conchiamarea sinodului. Protocolulu siedintei cumu si proiectulu lu vomu publicá in fascióra urmátoria. „Mag. ped.“

** Luni s'a inceputu recrutatiunea in Sabiu.

* „Hazánk“ in nrulu seu din 28 Octomvre ne impartasiesce despre comitatulu Zarandului urmátorele: „Starea lucrurilor din comitatulu Zarandului e intru adeveru deplorabila. Agitatiunile natiunale a devenitu din cansa lasitátiie comitelui supremu ordine de di, asiá incátu e periclitata dejá siguranti'a averei si prefacuta libertatea constitutivna intr'unu jocu de agitatiuni. Inteleginti'a comitatului au doritu, cá cártile funduarie cá o institutiune a tieriei, sa nu devina cestiune natiunale, si deca s'a perditu tóte cele-lalte sa remána celu putienu acést'a institutiune magiariloru. Dara cumca si acést'a dorintia e periculósa si credinti'a nóstra a retacitu se póte vedea din istori'a urmátore a cártiloru funduarie din comitatulu nostru.

„Inca la an. 1861 comisiunea bine meritata si intielépta a comitatului Zarandului a hotaritu, cá in Comitatulu acest'a limb'a romána singura numai sa fia oficiósa. Acést'a otarire intielépta fu stersa inca de cancelariulu bar. Vay, si neamintita a zacutu pána in lun'a lui Maiu 1868: cándu deodata, nu comisiunea, ci doctorulu de Padua Hodosiu, intáiuulu vice-spanu, deputatu dietalu si membru activu alu societátiie limbistice diu Bucuresci, prin unu edictu ucazalu iérasu o rechiamá in vigóre. In urm'a acesti'a aruncându-se din oficiu protocolisti, cari a insemnatu incrisele si obiectele tienátorie de cártile funduarie in limb'a magiara, s'a improtocolatu obiectele acestea de a doua or'a intro limba cu totul noua, in limb'a romána. Cu acést'a ocaziune a demandatu conducatoriulu denumitu de ministeriu la cártile funduarie, cá inseratele sa le petróca in cártile funduarie cu tóta genealogi'a loru in limb'a romána, concedendui cu marinositate, cá inseratele magiara sa le póta petrece si unguresce. Conducatoriulu cártiloru funduarie si adjunctulu seu nu sciú nici o hómberu romanesce. E intrebare ca pentru ce n'a denumitu ministeriulu ómeni de specialitate cari sciú romanesce? respunsulu e: ca n'a aflatu nici pre unulu. Deca D. conducatoriulu alu cártiloru funduarie va face destulu acestei ordinatiuni verbele, atunci ne vomu vedea siliti, de-si cu parere de reu, a-lu aretá ministeriulu de justitia. Cumca la judecatori'a civila acést'a ordinatiune a intratu de mulu in vigóre, credu ca nu este de lipsa a mai amintí.

„Asiá din o perplessitate órba institutiunea acést'a a devenitu cu totii posesori magiari din ori ce punctu de vedere alu natiunalitátiie o arma periculósa.

„Vediendu unu posesoru magiara mergerea lucrurilor s'a dusu la Mari'a sea la D. Dimitriu Ionescu si l'a intrebatu, ca are cunoscentia despre ordinatiunea fatala, ce a schimbatu cu totul cártile funduarie. Comitetele supremu i-a promis, ca in tempulu ce'u mai scurtu va pune capetu trebiloru acelor'a, cáci cártile funduarie trebuiescu purtate in limb'a magiara.“

Comitatulu Zarandului abiá are vre-o cáti-va magiari cari vorbescu numai romanesce bine. Acolo dara pretensiunile estravagante ale cor. din „Hazánk“ e preste putntia cá sa se realizeze. Cu asemenea corespundintie non itur ad astra, va se dica la liniscire si diuvaristic'a magiara aru face binelui publicu cándu aru fi mai cu precautiune la astfelu de nematuritáti, cum suntu si cele de mai sus.

25-2

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor invetiatoresci din urmátorele comune, se escrie concursu pána in 15 Noemyre a. c.

1. La Petril'a, cu salariu de 300 fl. v. a. cuartiru liberu si lemne.
2. La Petrosieni = Livezeni, cu salariu de 300 fl. v. a. cuartiru liberu si lemne.
3. La Ocolisiulu - mare cu salariu de 150 fl. v. a. 2 orgii-cubici, lemne focale, 40 ferdele de bucate si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá aceste posturi, voru adresa subscriului concursele sele pána in terminulu de susu, instruate cu atestatele necesari, ca au absolvitu celu putienu 4 clase gimnasiale, séu pedagogi'a séu teologi'a din Sabiu.

Hatiegu in 19 Octomvre 1868.

Inspectoratulu districtualu scol. gr. or. din Tractulu Hatiegului.

Ioann Ratiu,
Protopopu.

22-1

Concursu.

Pentru ocuparea statiunilor vacante de invetatori la scólele populare gr. or. románe din comunitátiie Saculu, Honoriciu si Crivin'a, si de suplenti invetiatoresci in Zorlentiulu-mare si Satulu micu, care comune tóte suntu ingremiate maritului comitatu alu Carasiului si Protopresbiteratulu gr. res. rom. alu Lugosiului, se escrie prin acést'a concursu.

Cu aceste statiuni suntu impreunate urmátorele emolumente anuale:

I. Saculu.

- a) in bani gat'a: 94 fl. 50 cr. v. a.
- b) in naturalii: 12 meti de gráu, 24 meti de cucuruзу, 100 ponti de clisa, 100 ponti de sare, 25 ponti de lumini, 6 orgii de lemne, 4 jugere de pamentu si cuartiru liberu.

II. Honoriciu.

- a) in bani gat'a: 52 fl. 50 xr. v. a.
- b) in naturalii: 12 meti de gráu, 18 meti de cucuruзу, 100 ponti de clisa, 50 ponti de sare, 12 ponti de lumini, 4 orgii de lemne, 2 jugere de pamentu si cuartiru liberu,

III. Crivin'a.

- a) in bani gat'a: 42 fl. v. a.
- b) in naturalii: 8 meti de gráu, 16 meti de cucuruзу, 100 ponti de clisa, 50 ponti de sare, 10 ponti de lumini, 4 orgii de lemne si 2 jugere de pamentu.

IV. Zorlentiulu mare.

- a) in bani gat'a: 60 fl. v. a.
- b) in naturalii: 12 meti de gráu, 12 meti de cucuruзу, 50 ponti de clisa, 50 ponti de sare, 12 ponti de lumini, 6 orgii de lemne, 2 jugere de pamentu si cuartiru liberu.

V. Satulu micu.

- a) in bani gat'a: 30 fl. v. a.
- b) in naturalii: 6 meti de gráu, 6 meti de cucuruзу, 50 ponti de clisa, 25 ponti de sare, 12 ponti de lumini, 4 orgii de lemne, unu jugeru de pamentu si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá vre-unulu din aceste posturi invetiatoresci séu de suplenti invetiatoresci voru ave a inzestrá petitiunile loru concursuale, — timbrate dupa cuviintia, — cu estrasu de botezu, cu atestatu despre absolvarea cu sporiu bunu a cursulu pedagogicu in institutulupreparandialu din Aradu, apoi despre servitulu de pána acumu si purtarea loru morale si politica, si astufeliu inzestrate le voru substerne Venerabilulu Consistoriu alu Caransebesiului pána in 30 Novembre a. c. cal. vechiu.

Caransebesiu 17 Octomvre 1868.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 24-1

Edictu

Prin care Ev'a Vasile'a din Agostinu tractulu Hidvegului, legiuit'a socia a lui Adamu Birti'a Ciuc'a totu de acolo, carea de 10 ani au parasitu pre sotiuulu ei, fára a se scéi locul aflárei si petrecerei sale, se indatoréza cá in terminu de 6 luni negresitu sa se infatisieze inaintea subscriului foru matrimoniale, pentru ca la din contra cererea numitulu barbatu, si in absentia prebegitei femeii se va pertractá si ofári dupa prescriesele canóne.

Brasiovu in 24 Octomvre 1868.

Forulu matrimoniale gr. res. alu tractulu prot. alu Hidvegului.

Ioann Petricu,
Protopopu.